

Důchod v zemědělství poklesl

Odhady ekonomických výsledků českého zemědělství za rok 2020 poukazují na meziroční pokles ukazatele důchodu ze zemědělské činnosti o 1,4 % na úroveň 19,8 mld. Kč a ukazatele podnikatelského důchodu o 1,5 % na úroveň 16,7 mld. Kč. Předběžné výsledky jsou zpracované podle metodiky výběrového šetření FADN s využitím individuálních údajů výběrového souboru zemědělských podniků. Následnou extrapolací tohoto reprezentativního vzorku jsou zjištěny odhady výsledků celého zemědělství v České republice v absolutních číslech.

Za zjišťování reálných hospodářských a produkčních výsledků v sektoru zemědělství je v České republice zodpovědné Kontaktní pracoviště FADN (The Farm Accountancy Data Network) při Ústavu zemědělské ekonomiky a informací, resortní organizace Ministerstva zemědělství.

Databáze šetření FADN CZ s údaji za účetní rok 2019 byla základem pro stanovení odhadu hospodářských výsledků pro rok 2020. Podnikové údaje 1292 zemědělských subjektů z této datové základny byly přepočteny pomocí složených indexů. Složené indexy obsahují aktuální informace o sklizních, porážkách zvířat, komoditních cenách, podporách a cenách vstupů připravených na základě informací zjištěných zejména z Českého statistického úřadu, Ministerstva zemědělství, Státního zemědělského intervenčního fondu, ÚZEI a FADN. Takto zpracované předběžné výsledky se mohou lišit od finálních výsledků FADN pro účetní rok 2020.

Extrapolace projektovaných výsledků byla provedena pomocí systému vážení dat FADN s využitím váhových faktorů roku 2019. Výstupem jsou odhady hodnot přepočtených na celou Českou republiku.

Zemědělská produkce se zvýšila

V roce 2020 lze očekávat příznivý vývoj hodnoty produkce, stejně jako tomu bylo v roce 2019, a to zejména díky příhodným klimatickým podmínkám v průběhu vegetačního období. Přetrvávajícím problémem zůstává poškození rostlinné produkce hrabošem polním na celorepublikové úrovni. V roce 2020 se působení hraboše teritoriálně rozšířilo z Moravy do českých krajů. Negativní dopad na dokončení sklizně měl také dlouhodobý déšť, který zemědělcům znemožnil v mnoha regionech vjezd na pole a posunul tak jak termín sklizně, tak posklizňové práce a přípravy setí na příští rok. V předkládaných výsledcích jsou tyto důsledky započítány v objemu sklizené produkce.

Příznivý vývoj sklizeného množství je předpokládán u obilovin, olejnin včetně řepky, brambor, cukrovky, kukuřice na zeleno a siláž, cibule, zelí, mrkve, vína, jablek, hrušek a švestek. Nižší sklizeň oproti předchozímu roku se očekává u chmele, meruněk a rajčat. Meziroční nárůst průměrných ročních realizačních cen je predikován u řepky, slunečnice, rajčat, salátu, špenátu, konzumních jablek, meruněk, broskví a třešní. Průměrné roční ceny obilovin, máku, raných brambor, zelí, mrkve, celeru, cibule a vína jsou uvažovány s meziročním poklesem.

V živočišné výrobě se očekává mírně zvýšený objem poražených kusů u jalovic a telat oproti přechodnému roku. U býků na vý-

krm se předpokládá stagnace. U průměrné roční ceny v živém u skotu je predikováno snížení. U brojlerů očekáváme porážku i cenu na stejné úrovni jako v roce 2019. Pokles ceny mléka pokračoval také v průběhu roku 2020, nicméně hodnotové vyjádření celkové produkce mléka je předpokládáno na obdobné úrovni jako předchozí rok vlivem změny množství mléka, které v listopadu 2020 bylo o 4,3 % vyšší oproti stejnému období předchozího roku.

Celková zemědělská produkce roku 2020 je odhadována na 152,6 mld. Kč, což činí meziroční nárůst o jedno procento. Na celkové produkci zaujímá největší podíl (51 %) rostlinná výroba, u které je očekáván nárůst o 2,3 % na hodnotu 78,2 mld. Kč. U živočišné produkce by se hodnota meziročně měla snížit o 0,6 % na hodnotu 55,2 mld. Kč. U ostatní produkce je předpokládáno mírné zvýšení o 0,9 % na úroveň 19,2 mld. Kč.

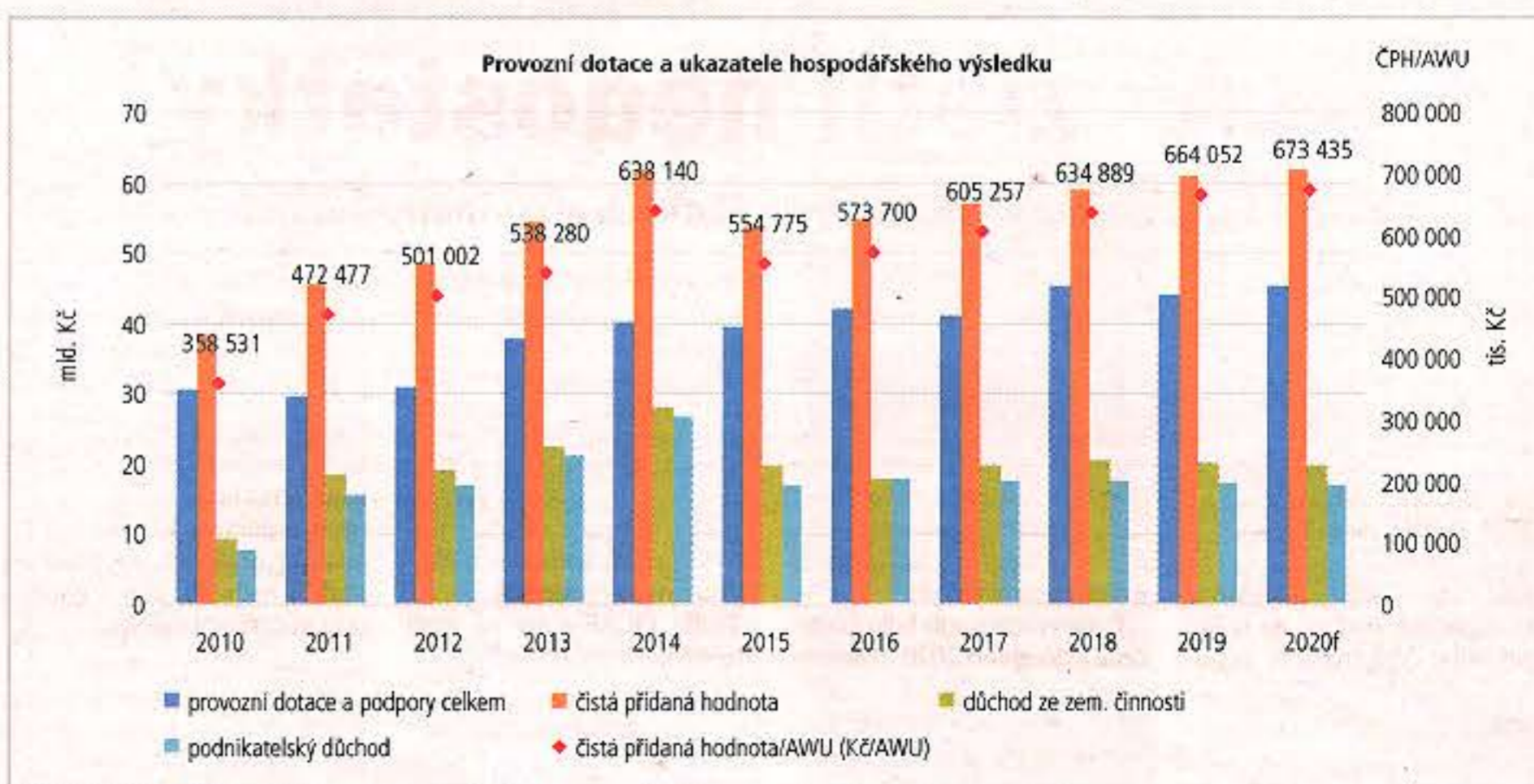
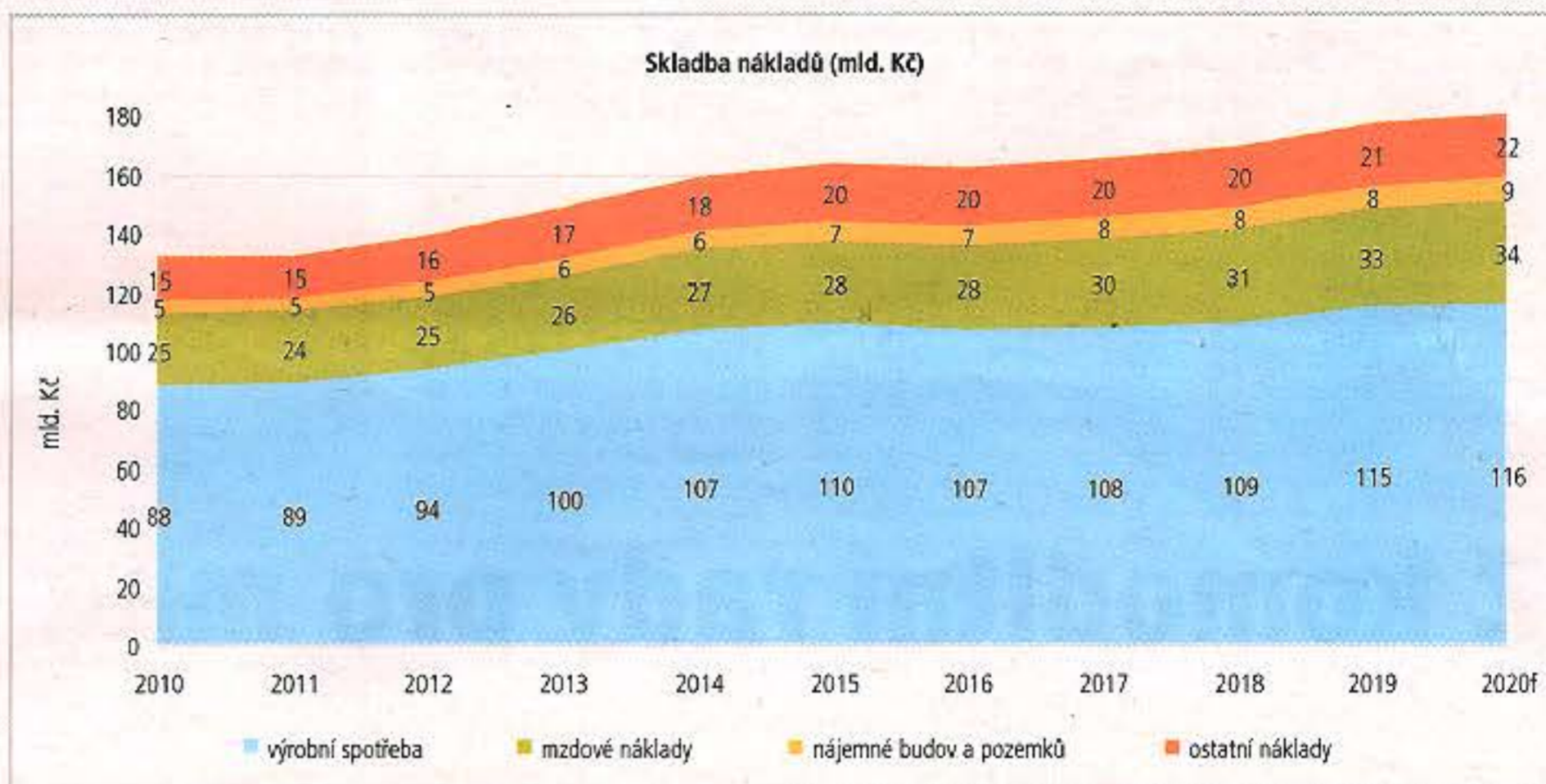
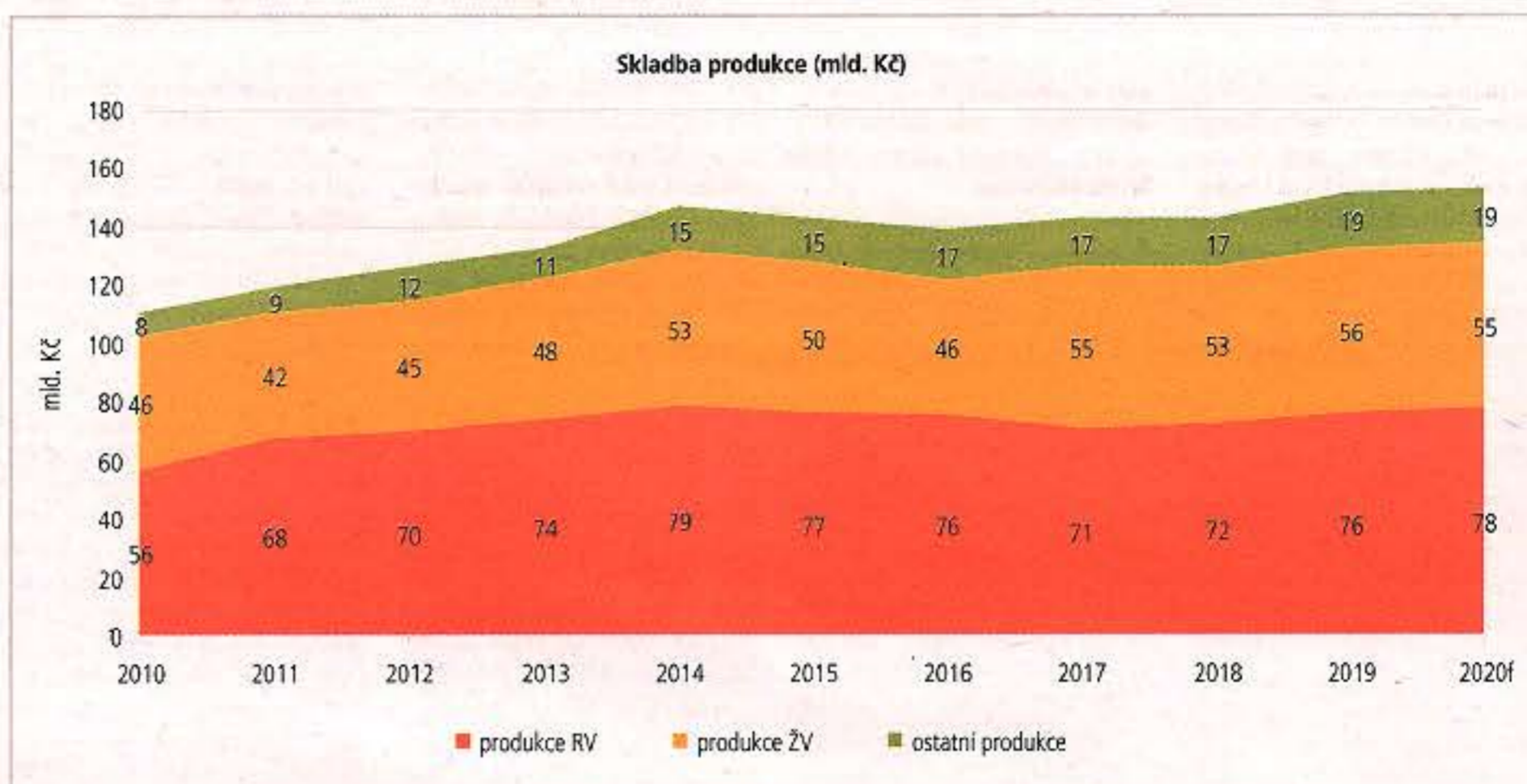
Také celkové náklady by se na základě předpokladů měly zvýšit. Očekává se jejich nárůst o 1,7 % na hodnotu 180,2 mld. Kč. Výrobní spotřeba, která tvoří 64 % celkových nákladů a obsahuje přímé a ostatní věcné náklady, by měla vzrůst o 1,2 % na hodnotu 115,9 mld. Kč. Externí faktory, které jsou součtem osobních nákladů, placeného nájmeného a úroků, se meziročně zvýší o 2,6 % na hodnotu 45,1 mld. Kč. Předpokládá se také navýšení hodnoty odpisů o 3,1 %. Mezi významně zvýšené nákladové položky patří náklady budov a strojů, zemědělských služeb, krmiv, hnojiv, osobních nákladů a pachtovného.

Důchod v roce 2020 klesá

Mezi základní výsledkové ukazatele patří hrubá přidaná hodnota, která je zjištěna odečtením výrobní spotřeby a daní a poplatků od celkové produkce a průměrným provozním dotacím. Vývoj ukazatele hrubé přidané hodnoty je v roce 2020 očekáván s rostoucí tendencí o 1,8 % na úroveň 81,0 mld. Kč. U provozních dotací se předpokládá meziroční zvýšení přibližně o 2,9 % na částku 45,2 mld. Kč oproti hodnotě 44 mld. Kč v roce 2019. Růst podpor je ovlivněn významným navýšením směnného kurzu pro přímé platby. Odhad provozních podpor vychází z aktuálně zjištěných informací o alokaci prostředků v roce 2020, přičemž výpočet celkové částky se opírá o harmonizovanou metodiku FADN.

Ukazatel čistá přidaná hodnota je výsledkem po odpočtu odpisů od hrubé přidané hodnoty. Čistá přidaná hodnota by se měla v roce 2020 zvýšit o 1,4 % na hodnotu 61,8 mld. Kč.

Finálním ekonomickým ukazatelem šetření FADN je důchod ze zemědělské činnosti, který vypočítáme, pokud od čisté přidané hodnoty odečteme externí náklady a přičteme investiční dotace. Investiční dotace jsou uvažovány

na obdobné úrovni jako předchozí rok pouze s mírným poklesem o 0,5 % na hodnotu 3,1 mld. Kč. Předpokládaná hodnota důchodu ze zemědělské činnosti by se měla v roce 2020 meziročně snížit o 1,4 % na 19,8 mld. Kč, z čehož 46,9 % připadá podnikům právnických osob. Důchod ze zemědělské činnosti představuje u podniků právnických osob

zisk a u podniků fyzických osob důchod, ze kterého by měla být uhrazena odměna za neplacenou práci.

Z důvodu porovnatelnosti výsledků s dalšími informačními zdroji uvádíme ukazatel podnikatelský důchod, který je zjištěn po odpočtu investičních dotací od důchodu ze zemědělské činnosti. Hodnota podnikatelského

důchodu v roce 2020 by měla podle předpokladů meziročně klesnout o 1,5 % na 16,7 mld. Kč.

Předložené hospodářské výsledky českého zemědělství jsou zjištěny na základě předběžných informací a jejich projektování v databázi FADN. Tyto údaje budou zcela upřesněny až po ukončení šetření FADN za účetní rok 2020 v druhé polovině

roku 2021. Více o výstupech sítě FADN se můžete dozvědět na www.fadn.cz nebo na facebooku FADNCZ.

**Michaela Lekešová,
Zuzana Hloušková,
Anna Prajerová,**
Kontaktní pracoviště FADN,
Ústav zemědělské ekonomiky
a informací